

BEROEPSINSTANTIE INZAKE DE OPENBAARHEID VAN BESTUUR

JAARVERSLAG 2014-2015

1) Algemeen

1.1. Krachtens artikel 27 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur dient de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur een jaarverslag voor te leggen aan de Vlaamse Regering aangaande de beroepen die bij haar werden ingesteld m.b.t. de toepassing van de passieve openbaarheid.

1.2. Dit jaarverslag heeft betrekking op de periode van 1 juli 2014 tot en met 30 juni 2015.

In dit verslag wordt eerst aandacht besteed aan de statistische gegevens over de geregistreerde openbaarheidsverzoeken die in de verschillende bestuursinstanties werden verwerkt.

Daarna wordt in dit verslag stil gestaan bij de beroepen die in het afgelopen jaar ingediend werden bij de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur, met een aantal algemene beschouwingen daaromtrent.

2) De verzoeken bij de diverse bestuursinstanties

2.1. Vooreerst wordt, naar jaarlijkse gewoonte, getracht om een beeld te scheppen van het aantal verzoeken inzake openbaarheid van bestuur die bij de diverse instanties (op wie het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is) werden geregistreerd.

Daarom werden een aantal gegevens opgevraagd door de beroepsinstantie bij de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid (de departementen met alle interne en externe agentschappen), bij de diverse Vlaamse ministers uit de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement (en de eraan verbonden instellingen), bij de diverse Vlaamse provincies en bij een selectie van 15 steden en gemeenten (drie per provincie).

2.2. In de *bijlage* bij dit jaarverslag vindt men een overzichtstabel terug met de gegevens zoals deze werden verstrekt door de diverse bestuursinstanties. Bij elke instelling wordt het aantal geregistreerde aanvragen vermeld, alsook het resultaat van die aanvragen, meer bepaald of de verzoeken werden ingewilligd, dan wel werden geweigerd.

2.3. Wat het cijfermateriaal betreft van de **12 beleidsdomeinen** binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, komen we tot de volgende vaststellingen, na vergelijking van de huidige cijfers met die van het voorbije jaar:

Binnen de volgende beleidsdomeinen werden geen al te grote verschuivingen genoteerd inzake het aantal ingediende verzoeken tot openbaarmaking:

- Kancelarij en Bestuur
- Financiën en Begroting
- Internationaal Vlaanderen
- Economie, Wetenschap en Innovatie
- Werk en Sociale Economie
- Leefmilieu, Natuur en Energie
- Mobiliteit en Openbare Werken

Bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is er een opnieuw een daling vast te stellen in het aantal geregistreerde openbaarheidsverzoeken, meer bepaald bij het Agentschap Zorginspectie (nu 459 verzoeken tegen 665 vorig jaar).

Bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is er een aanzienlijke stijging van het aantal openbaarheidsverzoeken bij het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen en dit nu al voor het tweede jaar op rij (nu 1236 verzoeken tegen 936 vorig jaar). Ook bij het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media is er een stijging vast te stellen in het aantal verzoeken bij het departement CJSM zelf (nu 31 verzoeken tegen 4 verzoeken vorig jaar) en bij het beleidsdomein Landbouw en Visserij bij het departement zelf ook (nu 135 verzoeken tegen 69 vorig jaar).

Ook bij het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed zien we een stijging van het aantal verzoeken, zowel bij het departement zelf (nu 253 verzoeken tegen 197 vorig jaar) als bij het Agentschap Onroerend Erfgoed (nu 134 verzoeken tegen 104 vorig jaar).

2.4. Wat de cijfers betreft aangaande de geregistreerde verzoeken bij de verschillende **ministeriële kabinetten van de Vlaamse Regering**, is het niet mogelijk om een vergelijking te maken met de cijfers van het vorige jaar, daar we te maken hebben gehad met een regeringswissel.

De beroepsinstantie wenst toch nog eens te benadrukken dat verzoeken tot openbaarmaking, gericht aan de ministeriële kabinetten, door hen zelf moeten worden geregistreerd en niet door de bevoegde administratie, daar ze zelf worden beschouwd als een afzonderlijke bestuursinstantie. Nog al te vaak worden openbaarheidsverzoeken, die gericht worden aan een ministerieel kabinet, verder afgehandeld door de administratie. Dit kan enkel maar voor die verzoeken die betrekking hebben op documenten waarover het kabinet niet zelf beschikt en waarbij deze, op grond van artikel 17, §3, tweede lid van het openbaarheidsdecreet, de verzoeker dan doorverwijst naar de instantie waarvan ze vermoedt dat deze wel beschikt over de gevraagde informatie.

2.5. Wat de cijfers uit het **Vlaams Parlement** betreft, stellen we vast dat er dit jaar geen verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur werden geregistreerd, net zoals dit bij de instellingen die verbonden zijn aan het Vlaams Parlement ook het geval was.

2.6. Wat de cijfers van de geraadpleegde **steden en gemeenten** (15 in totaal) betreft, wordt er vastgesteld dat er in een aantal steden/gemeenten een stijging te noteren viel van het aantal geregistreerde verzoeken ten opzichte van het vorige jaar: Aalst met 243 verzoeken (vorig jaar 151), Brugge met 103 verzoeken (vorig jaar 91), Mechelen met 670 verzoeken (vorig jaar 571) en Oostende met 377 verzoeken (vorig jaar 116).

Daarentegen werd een daling vastgesteld in het aantal geregistreerde verzoeken in Antwerpen met 614 verzoeken (vorig jaar 2779), Genk met 1 verzoek (vorig jaar 10) en Roeselare met 111 verzoeken (vorig jaar 138).

In de overige bevroegde steden en gemeenten lagen de cijfers van het aantal geregistreerde verzoeken ongeveer in dezelfde lijn als het jaar voordien.

2.7. Wat de cijfers van de **provincies** betreft, stellen we vast dat in vier Vlaamse provincies deze keer een daling van het aantal geregistreerde verzoeken inzake openbaarheid van bestuur werd genoteerd:

- provincie Antwerpen met 848 verzoeken (vorig jaar 997)
- provincie Limburg met 999 verzoeken (vorig jaar 1043)
- provincie Vlaams-Brabant met 259 verzoeken (vorig jaar 278)
- provincie Oost-Vlaanderen met 207 verzoeken (vorig jaar 317)

2.8. Uit de tabellen in bijlage bij dit jaarverslag kan worden afgelezen dat gedurende het voorbije jaar **5,6 % van alle geregistreerde verzoeken** rond openbaarheid van bestuur werden **geweigerd**. Dit percentage ligt alweer in de lijn van het cijfer van vorig jaar (toen 5,5 %) en in de lijn van de percentages van de jaren voorheen (met uitzondering van het jaar 2012/2013). Het percentage van afwijzing van de geregistreerde verzoeken inzake passieve openbaarheid van bestuur blijft nog steeds zeer laag, wat er blijft op wijzen dat de verschillende bestuursinstanties nog steeds zeer gemakkelijk inzage en/of afschrift verlenen in dossiers en bestuursdocumenten.

Bovendien dient men er ook rekening mee te houden dat het verstrekken van informatie ook hoe langer hoe meer gebeurt op spontane en informele wijze (actieve openbaarheid van bestuur), zonder dat daarvoor gebruik dient gemaakt te worden van de formele proceduremogelijkheden zoals voorgeschreven in het gedeelte van het decreet van 26 maart 2004 dat betrekking heeft op de passieve openbaarheid van bestuur.

3) De verzoekschriften bij de beroepsinstantie

3.1. Net zoals dit de voorbije jaren al het geval was, wordt ook nu geen afzonderlijke bijlage meer opgenomen met een overzicht van alle geregistreerde beroepsdossiers. Op zich kon men uit die tabel weinig informatie halen, temeer daar de samenvattende cijfers hierna toch worden vermeld met betrekking tot de geregistreerde beroepsdossiers uit het afgelopen jaar.

Bovendien is het zo dat alle beslissingen van de beroepsinstantie, afdeling openbaarheid van bestuur, sinds geruime tijd actief openbaar worden gemaakt, via publicatie ervan op de website www.vlaanderen.be/openbaarheid, zodat eenieder deze vrij kan raadplegen. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, worden alle persoonsgegevens in die beslissingen op de website onleesbaar gemaakt.

Uit nazicht van alle beroepsdossiers van het voorbije jaar, is gebleken dat er in het afgelopen werkjaar van de beroepsinstantie **240 beroepsdossiers** werden behandeld. Als we dit vergelijken met de cijfers van de andere jaren, dan stellen we vast dat het aantal ingediende beroepschriften in het afgelopen jaar volkomen in de lijn ligt van de voorbije vier jaar, met uitzondering van het recordjaar van 2012/213, te wijten aan het feit dat er toen liefst 137 beroepen door één persoon werden ingediend. In onderstaand overzichtje kan u de cijfers aflezen van het aantal beroepsdossiers van de voorbije jaren:

2004-2005: 117 beroepsdossiers
2005-2006: 121 beroepsdossiers
2006-2007: 100 beroepsdossiers
2007-2008: 151 beroepsdossiers
2008-2009: 161 beroepsdossiers
2009-2010: 269 beroepsdossiers
2010-2011: 227 beroepsdossiers
2011-2012: 204 beroepsdossiers
2012-2013: 389 beroepsdossiers
2013-2014: 216 beroepsdossiers
2014-2015: 240 beroepsdossiers

Van deze 240 beroepsdossiers hadden er 62 betrekking op de Vlaamse overheid (de diverse departementen binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de ministeriële kabinetten en de agentschappen), wat, procentueel bekeken, een status-quo inhoudt ten opzichte van vorig jaar. Voorts stellen we vast dat 130 beroepsdossiers op de gemeenten, ocmw's en intercommunales betrekking hadden, wat, procentueel gezien, alweer een status-quo inhoudt ten opzichte van het jaar ervoor. Daarnaast werden er 6 beroepsdossiers ingediend die betrekking hadden op de provincies, terwijl er 42 dossiers betrekking hadden op de diverse overige instanties.

3.2. Van de 240 behandelde beroepsdossiers werden **122 dossiers integraal afgewezen** (onontvankelijk of ongegrond). 27 dossiers werden volledig als gegrond beschouwd, waarbij de openbaarmaking van de gevraagde documenten bijgevolg werd toegestaan. In 34 beroepsdossiers tenslotte werd de openbaarmaking gedeeltelijk toegestaan. In 8 dossiers werd er door de indiener van het beroepschrift afstand gedaan van het beroep, zodat er geen uitspraak diende te worden gedaan door de beroepsinstantie.

Tevens was het zo dat **49 beroepsdossiers zonder voorwerp** werden beschouwd. In elk van die dossiers ging de betrokken instantie alsnog in op het oorspronkelijke verzoek van de indiener tot openbaarmaking van bestuursdocumenten, ofwel nadat de instantie in kennis was gesteld van het feit dat er een beroep werd ingesteld, ofwel nadat de beroepsinstantie contact met haar had opgenomen voor de afhandeling van het bezwaarschrift. In al deze dossiers heeft de beroepsindiener bijgevolg eveneens voldoening gekregen.

Dit betekent dus dat globaal bekeken in **118 beroepsdossiers** (wat neerkomt op 49% van het aantal beroepsdossiers) uiteindelijk **geheel of gedeeltelijk werd tegemoetgekomen aan het verzoek tot openbaarmaking** van de verzoeker: naar aanleiding van 27 beroepen werd de openbaarmaking volledig ingewilligd, bij 34 dossiers was er een gedeeltelijke openbaarmaking na een ingediend beroep en bij 49 dossiers werd het verzoek in tussentijd (gedurende de afhandeling van het beroep) nog ingewilligd door de instantie. In 8 dossiers werd ook afstand van beroep gedaan door de beroepsindiener omdat deze intussen de gevraagde documenten had ontvangen.

3.3. In verband met de 240 afgehandelde dossiers door de beroepsinstantie, werden het voorbije jaar **3 zaken** aanhangig gemaakt bij de **Raad van State**. Het gaat om drie verzoeken tot nietigverklaring van een beslissing van onze beroepsinstantie en in al deze dossiers werd een raadsman aangesteld om de belangen van de Vlaamse overheid te verdedigen.

In totaal werden voor de voorbije elf werkingsjaren van onze beroepsinstantie dus 40 dossiers aanhangig gemaakt bij de Raad van State. Daarvan werden al 27 dossiers definitief afgehandeld en in 22 dossiers werd de beroepsinstantie in het gelijk gesteld, terwijl in vier dossiers de beslissing van de beroepsinstantie werd vernietigd en in 1 dossier de beslissing van de beroepsinstantie gedeeltelijk werd vernietigd.

Namens de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno Asscherickx
Voorzitter